

Valtuustoaloite mobiiliyhteyksien turvaamisesta 3G-verkon alasajon jälkeen

Kunnanhallitus 02.02.2026
556/00.04.02/2025

Valmistelija

Hallintojohtaja

Keskustan valtuustoryhmä jätti valtuuston kokouksessa 13.11.2025 oheisen aloitteen. Aloitteessa esitetään, että kunta ryhtyy toimenpiteisiin mobiiliyhteyksien turvaamiseksi 3G-verkon alasajon jälkeen mm. seuraavilla keinoilla:

- kunta selvittää, missä päin kuntaa ja missä laajuudessa mobiiliyhteydet ovat heikentyneet ja laatii asiasta yhteenvedon edunvalvonnan käyttöön
- kunta on yhteydessä alueella toimiviin teleoperaattoreihin ja Traficomiin ja vaatii toimenpiteitä kuuluvuuden turvaamiseksi
- kunta tiedottaa asukkaille, miten kuuluvuusongelmista ilmoitetaan eteenpäin ja tukee näin asukkaiden ja yritysten mahdollisuutta vaikuttaa palvelutasoon.

Kunnan ATK-päällikkö on ollut yhteydessä Traficomiin ja teleoperaattori Teliaan. Traficomien mukaan sillä ei ole saatavilla alueellista, historiallista tietoa jo puretun 3G-verkon peitosta. Sen sijaan Traficom julkaisee ajantasaisia, teleyritysten ilmoittamia laskennallisia tietoja matkaviestin- ja kiinteiden verkkojen peitosta. Tiedot ovat saatavilla Traficomien karttapalvelussa: <https://kartat-tieto.traficom.fi/Viestinta/LaajakaistaJaPuhelin?subTopic=MobiiliverkonKattavuus>

Palvelussa voi tarkastella nykyistä mobiiliverkkojen (4G/5G) ja kiinteiden verkkojen saatavuutta alueittain. Esimerkiksi Inarissa teleyritykset ovat ilmoittaneet, että vähintään 30 Mbit/s mobiililaajakaista on saatavilla noin 97 %:iin alueen kotitalouksista. Traficomien laajakaistan tähtiluokituksessa Inari sijoittuu tasolle 2,5 / 5 tähteä, mikä huomioi sekä mobiili- että kiinteät verkot. On hyvä huomioda, että pelkkä peittotieto ei kuvaa verkon todellista toimivuutta tai laatua käyttäjän näkökulmasta. Traficomien lokakuussa 2025 tekemät mittaukset (Posio ja Porvoo) osoittavat, että matkaviestinverkkojen toimivuudessa on Suomessa merkittäviä alueellisia ja operaattorikohtaisia eroja. Erityisesti haja-asutusalueilla yhteyksien nopeus, toimintavarmuus ja 5G-verkon saatavuus voivat vaihdella huomattavasti.

Tällä hetkellä Traficom suunnittelee vuonna 2026 toteutettavia matkaviestinverkkojen peittomittauksia, ja he ottavat vastaan tietoja heikon kuuluvuuden alueista tätä silmällä pitäen. Mittauksia pyritään kohdistamaan alueille, joilta saamme yhteydenottoja tai muuta tietoa verkkojen hitaista yhteyksistä.

Traficomien tehtävänä on valvoa, että viestinnän peruspalvelut (toimiva puhelin ja vähintään 5 Mbit/s laajakaista) ovat saatavilla koko maassa (vakituiset asunnot ja yritykset). Yhteyksien käytännön laatuun vaikuttavat kuitenkin mm. käyttäjän sijainti, valittu operaattori sekä käytetyt laitteet. Traficomien sivuilta selviää, että yleispalvelun kannalta riittää, että puhelinliittymä toimii yhdessä pisteessä kotona tai yrityksen toimipaikassa.

Teleoperaattoreiden yhteinen viesti on, että matkaviestinverkon kuuluvuutta pystyy parantamaan esimerkiksi rakennuksen ulkoseinälle asennettavalla ulkoreitittimellä tai sisällä huoneistossa olevaan reitittimeen liitettävällä ulkoantennilla. Operaattoreiden mukaan näillä ratkaisuilla kuuluvuus saadaan vähintään viestinnän peruspalvelujen tasoiseksi.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. esittää Traficomille, että se toteuttaa matkaviestinverkkojen peittomittaukset Inarin kunnan alueella vuonna 2026
2. tiedottaa kuntalaisille ja alueen yrityksille, että he aktiivisesti tekevät ilmoituksia Traficomille kuuluvuusongelmista, jotta em. peittomittaukset saataisiin kohdennettua oikeille alueille
3. tiedottaa osaltaan keinoista parantaa kuuluvuutta omilla toimenpiteillä
4. todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös